

Latvijas Bankas noteikumu "Parāda instrumentu modificētā ilguma aprēķina korekcijas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Parāda instrumentu modificētā ilguma aprēķina korekcijas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu likuma 50. panta otrā daļa, Finanšu instrumentu tirgus likuma 4. ² pants, Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 45. panta sestā daļa
Mērķis un būtība	Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim. Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Parāda instrumentu modificētā ilguma aprēķina korekcijas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 21. jūlija normatīvos noteikumus Nr. 104 "Normatīvie noteikumi par parāda instrumentu modificētā ilguma korekciju". Noteikumu projekts nodrošina Eiropas Banku iestādes pamatnostādņu EBA/GL/2016/09 "Pamatnostādnes par korekciju veikšanu attiecībā uz parāda instrumentu modificēto ilgumu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 340. panta 3. punkta otro daļu" ieviešanu Latvijas finanšu sektoru regulējošajā normatīvajā bāzē un nosaka kārtību, kādā veicamas korekcijas modificētā ilguma aprēķinā, lai ņemtu vērā priekšlaicīgas atmaksas risku saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 340. panta 3. punktu. Noteikumu projekts paredz iestādēm iespēju brīvi izvēlēties un konsekventi lietot vienu no divām formulām, lai veiktu korekcijas priekšlaicīgas atmaksas riskam pakļautā parāda instrumenta modificētā ilguma aprēķinā. Noteikumu projektā atbilstoši Eiropas Banku iestādes pamatnostādņu EBA/GL/2016/09 "Pamatnostādnes par korekciju veikšanu attiecībā uz parāda instrumentu modificēto ilgumu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 340. panta 3. punkta otro daļu" vadlīnijām precizētas prasības koriģētā modificētā ilguma aprēķina formulās minētajam papildu faktoram, kas paredz, ka: 1) iestāde nenosaka papildu faktoru attiecībā uz iegultajām izvēles iespējām, ja iestādei ir tiesības pieprasīt parāda instrumenta pamatsummas pirmstermiņa atmaksu;

	2) iestāde veic papildu faktora kalibrēšanu, ja tirdzniecības portfeli ir būtisks parāda instrumentu, kuriem pastāv priekšlaicīgas atmaksas risks, daudzums un, jo īpaši, ja darījumu partneri ir privātpersonas. Noteikumu projekts būs saistošs Latvijā reģistrētām kredītiestādēm, izņemot kredītiestādes, kuru uzraudzību veic Eiropas Centrālā banka, ieguldījumu brokeru sabiedrībām un centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem, kuri standartizētās pieejas ietvaros aprēķina pašu kapitāla prasību parāda instrumentu vispārējam riskam, izmantojot ilguma metodi.
Leģitīmais mērķis	Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina konkrēto finanšu tirgus dalībnieku tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību. Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam. Nosakot tirgus dalībniekiem prasības un veicot prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteikto pienākumu veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti izpildi. Noteikumu projekts nepieciešams, lai veicinātu vienotu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai attiecībā uz parāda instrumentu koriģētā modificētā ilguma aprēķināšanas kārtību, jo atbilstoši veikta parāda instrumentu modificētā ilguma korekcija nodrošina, ka tirgus dalībnieks izprot un adekvāti novērtē pašu kapitāla prasību parāda instrumentu vispārējam riskam, pareizi uzrāda kapitāla pietiekamības rādītājus un atbilstoši reaģē uz izmaiņām uzņēmējdarbības vides apstākļos.

Samērīgums	Nosakot vienotas prasības un kvantitatīvus rādītājus korekciju veikšanai modificētā ilguma aprēķinā, tiek nodrošināta vienota tirgus dalībnieku izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai. Tas, ka tirgus dalībnieki neveic korekcijas modificētā ilguma aprēķinā atbilstoši normatīvo aktu prasībām, var ietekmēt to kapitāla pietiekamības rādītāju aprēķina pareizību. Lai nodrošinātu ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus stabilitāti, ir būtiski pēc iespējas mazināt un novērst minēto risku. Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt tirgus dalībniekiem vienotas prasības parāda instrumentu modificētā ilguma korekcijai, ir izdot tirgus dalībniekiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nerasniegtu izvērīto mērķi, jo nenodrošinātu vienvērtīgu piemērošanu. Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu tirgus dalībniekam juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz noteikumu izstrādi. Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var konkrēti kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot korektīvos pasākumus vai sankcijas tirgus dalībniekam. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par nelielu papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā. Respektīvi, normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība). Otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Treškārt, sabiedrības labums no normatīvā akta prasību piemērošanas ir lielāks par nelielu papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem.
Spēkā stāšanās	Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai.

Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projektā ietvertu prasību izdošana jaunā redakcijā nerada papildu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības.
Saistītie dokumenti	Līdz ar noteikumu projekta stāšanos spēkā spēku zaudēs Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 21. jūlija normatīvie noteikumi Nr. 104 "Normatīvie noteikumi par parāda instrumentu modificētā ilguma korekciju". Noteikumu projekts papildus neskar citus procesus.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un par to bija iespējama sabiedrības līdzdalība. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija, tās kredītiestādes, kas nav Latvijas Finanšu nozares asociācijas biedres, ieguldījumu brokeru sabiedrības un centrālais vērtspapīru depozitārijs NASDAQ CSD SE.
Saskaņošanas rezultāti	Par noteikumu projektu netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, līdz ar to noteikumu projekts ir saskaņots bez iebildumiem vai priekšlikumiem.